

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGW-2.054.69.2025

Warszawa, 19 lutego 2026

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 12662 Posła na Sejm RP Pana Kazimierza Smolińskiego w sprawie zalania gruntów rolnych na Żuławach, przedstawiam poniższe informacje.

Na wstępie wyjaśnię, iż niż genuński w nocy z 28 na 29 lipca 2025 r. przyniósł rekordowo wysokie opady deszczu w regionie wodnym Dolnej Wisły. Na Żuławach w ciągu jednej doby spadło miejscami tyle wody, ile przewiduje norma miesięczna. Miejsca problemowe zostały zabezpieczone przez pracowników PGW Wody Polskie, Straż Pożarną i Wojsko Polskie, tak aby zminimalizować ryzyko ewentualnych strat.

W dalszej kolejności, PGW Wody Polskie wytypowało zadania priorytetowe niezbędne do realizacji ochrony przeciwpowodziowej na Żuławach, które mają zostać zrealizowane w najbliższych miesiącach. Środki na ten cel uzyskano w ramach umowy dotacji udzielonej przez Ministerstwo Infrastruktury z rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

Poza powyższym warto zaznaczyć, iż przedstawiciele resortu infrastruktury, w tym Wód Polskich, od lipca 2025 r. aktywnie uczestniczyli w posiedzeniach/spotkaniach zespołów kryzysowych na różnych szczeblach administracji rządowej i samorządowej. Podjęto także szereg działań w terenie, o czym mowa w dalszej części materiału.

Odnośząc się do kwestii przyczyn zalania gruntów wyjaśniam, iż Żuławy Wiślane to region z obszarami depresyjnymi i przydepresyjnymi, co czyni go jednym z najbardziej narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. W czasie intensywnych opadów woda gromadzi się w polderach użytkowanych rolniczo, skąd musi zostać wypompowana. Dodatkowo – jeśli nastąpi przerwanie wałów lub z uwagi na intensywne opady dojdzie do lokalnych podtopień – woda nie wróci do koryta cieków, ale musi być wypompowana także poprzez system pomp. Ponadto należy wrócić uwagę, iż układ polderowy Żuław oraz kanałów i pomp został w przeszłości zaprojektowany na inne warunki hydrologiczno-meteorologiczne (które wynikają ze zmian klimatycznych) oraz przestrzenne tego obszaru. Dawniej miał on charakter typowo rolniczy – w przeważającej części były to łąki i pastwiska. Aktualnie, powierzchnia biologicznie czynna jest znacznie mniejsza, co wynika ze zmiany rodzaju produkcji rolnej oraz urbanizację tego obszaru. W konsekwencji zmianie uległa także charakterystyka spływów oraz ilości wód, które muszą być wypompowane.

W zakresie weryfikacji stanu technicznego infrastruktury przeciwpowodziowej wyjaśniam, iż przeglądy kanałów zlokalizowanych na Żuławach są prowadzone cyklicznie raz w roku przez pracowników Wód Polskich i są podstawą do sporządzania potrzeb w zakresie utrzymania wód. Kanały te nie są sklasyfikowane jako obiekty budowlane w myśl ustawy - Prawo budowlane, a ich przeglądy są dokonywane przez PGW Wody Polskie w związku z obowiązkami nakładanymi przez ustawę – Prawo wodne na właściciela wód. Z kolei przeglądy pięcioletnie wałów przeciwpowodziowych są realizowane przez zewnętrzne podmioty (przede wszystkim Centrum Technicznej Kontroli Zapór Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - PIB), na podstawie umów zawieranych w wyniku postępowań przetargowych.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez PGW Wody Polskie, w latach 2020-2025 wydatkowano łącznie ok. 115 mln zł na zadania utrzymaniowe realizowane na Żuławach Wiślanych. Jednocześnie mając na względzie konieczność podjęcia pilnych działań mających na celu usunięcie skutków powodzi na Żuławach zwiększono limit środków finansowych na 2025 r. o dodatkowe 4,3 mln zł – ze środków własnych PGW Wody Polskie oraz o 10 mln zł – z rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

Poza ww. działaniami związanymi z utrzymaniem bieżącej infrastruktury hydrotechnicznej należy wskazać, że wyzwania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej Żuław są kompleksowo rozpoznane, a działania inwestycyjne są realizowane systematycznie. Dokumentem strategicznym będącym podstawą realizacji działań związanych z ochroną przeciwpowodziową Żuław Wiślanych jest wdrażany od 2010 r. program pn. *Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław* (dalej Program Żuławski). W ramach I etapu Programu Żuławskiego, przy udziale środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, zakończono prace o łącznej wartości ponad 500 mln zł. Po utworzeniu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dalej PGW Wody Polskie), kontynuowano prace w ramach II etapu Programu Żuławskiego ze środków POIiŚ 2014 – 2020 jednak w znacznie mniejszym zakresie. W latach 2017-2022 realizowano zadania o łącznej wartości 130 mln zł.

Obecnie w przygotowaniu jest III etap Programu Żuławskiego o łącznej wartości przekraczającej 414 mln zł, który przewiduje wykonanie poniższych zadań:

Komponent A:

- Remont wałów rzeki Fiszewki: wał lewy km 0+000÷4+800, km 4+800÷13+900 i wał prawy km 0+000÷0+250, km 4+800÷12+195, gm. Elbląg i Gronowo Elbląskie;
- Odbudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Motławy na terenie miasta Gdańska od km 4+850 do 7+510; miasto Gdańsk, woj. pomorskie;
- Budowa stacji pomp Gozdawa; gm. m. Nowy Dwór Gdański, pow. nowodworski, woj. pomorskie;

- Budowa stacji pomp Komarówka; gm. Ostaszewo, pow. nowodworski, woj. Pomorskie;
- Przebudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Raduni, Kłodawy, Bielawy; m. Gdańsk i m. Pruszcz Gdański, gm. Pruszcz Gdański, Suchy Dąb, Pszczółki, pow. gdański, woj. pomorskie;
- Rzeka Kłodawa - umocnienie skarp na dł. 4,9 km; gm. Pruszcz Gdański, pow. gdański, woj. Pomorskie;
- Przebudowa stacji pomp nr 10 Balewo; gm. Markusy, pow. elbląski, woj. warmińsko-mazurskie;
- Kanał pompowy (A) do stacji pomp nr 25 Lędowo - umocnienie skarp, gm. Pruszcz Gdański, pow. gdański, woj. pomorskie;
- Odbudowa prawego (km 3+200 -10+200, 17+740 – 19+530, 20+500 – 39+000, 43+900 – 46+400, 52+300 – 54+800, 57+300 – 59+000, gm. Sadlinki, Kwidzyn, Ryjewo Sztum) wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły.

Komponent B:

- Przebudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Szkarpawy, lewego w km 0+000-9+000, gm. Sztutowo i prawego w km 0+000-9+100, gm. Stegna i Nowy Dwór Gdański, pow. nowodworski, woj. pomorskie;
- Przebudowa wału czołowego Zalewu Wiślanego Batorowo km 0+000-5+050 oraz wału czołowego Zalewu Wiślanego Nowotki km 0+000-3+000 (wraz z wałem wstecznym rz. Nogat km 0+000-2+137); gm. Elbląg, pow. elbląski, woj. warmińsko-mazurskie;
- Odbudowa prawego (km 52+300 – 54+800, 57+300 – 59+000 gm. Miłoradz) i lewego (km 0+000 – 6+532, gm. Gniew) wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły.

Zadania zawarte w III etapie Programu Żuławskiego obejmują zarówno tereny miejskie, jak i wiejskie, a ich realizacja pozwoli na zapewnienie bezpieczeństwa terenów w jego zasięgu oddziaływania. W ramach III etapu zakończono już jedno zadanie polegające na remoncie wałów rzeki Fiszewki na terenie gminy Elbląg i Gronowo Elbląskie. Na realizację pozostałych zadań w ramach III etapu Programu Żuławskiego zakłada się wykorzystanie środków pochodzących z Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (dalej FEnIKS). Zgodnie z przekazanymi informacjami, PGW Wody Polskie w grudniu 2025 r. złożyło wniosek o dofinansowanie w ramach FEnIKS dla zadań wymienionych w komponencie A, natomiast w ramach komponentu B planuje złożenie wniosku o dofinansowanie w III kwartale 2026 r. Jednocześnie PGW Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku zadeklarowało przeprowadzenie robót budowlanych w ramach III etapu do roku 2029.

W zakresie finansowania zadań PGW Wody Polskie związanych z ochroną przed powodzią, Ministerstwo Infrastruktury stale podejmuje działania w celu zapewnienia środków na ich realizację. Oprócz zapewnienia finansowania z regionalnych i ponadregionalnych programów unijnych, uruchamiane są również środki z budżetu państwa w formule

dotacyjnej. Pozyskane w ten sposób fundusze przeznaczone są na finansowanie m.in.: wkładu własnego w ramach projektów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE, zadań ustawowych oraz kontynuację realizacji zadań inwestycyjnych i utrzymaniowych.

W kwestii zwiększenia środków przeznaczanych na zadania inwestycyjne i utrzymaniowe na Żuławach Wiślanych informuję, że docelowym rozwiązaniem będzie planowany program wieloletni ustanowiony przez Radę Ministrów pn. „Ochrona przeciwpowodziowa Żuław Wiślanych” (dalej jako: Program). Prace nad Programem rozpoczęły się w II połowie 2025 r. Należy podkreślić, że warunkiem koniecznym przed przyjęciem i wdrożeniem Programu jest przeprowadzenie procesu legislacyjnego obejmującego między innymi proces konsultacji międzyresortowych i społecznych, rozpatrzenie projektu przez Stały Komitet Rady Ministrów oraz przez samą Radę Ministrów, a także, zgodnie z wymogami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W zakresie współpracy organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo obywateli RP, także w zakresie powodzi wyjaśniam, iż jest ono realizowane na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89 poz. 590 ze zm.). Koordynacja działań zgodnie z art. 8 ww. ustawy należy do kompetencji Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, natomiast Ministrowie kierujący działami administracji rządowej oraz kierownicy urzędów centralnych realizują te działania, zgodnie z zakresem swojej właściwości.

W zakresie mechanizmów wsparcia finansowego dla rolników poszkodowanych przez ostatnie zalania wyjaśniam, iż kwestia ta należy do właściwości Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z poważaniem,

Dokument podpisany elektronicznie przez:

z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Piotr Malepszak

Podsekretarz Stanu